

BESZTERCZEBÁNYAI HÉTFŐI ÚJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre helyben 2.20 kor., vidéken 3.20 kor.
Egyes példány ára . . . . . 4 fill.
Megjelenik minden hétfőn.

Felelős szerkesztő:
HAVELKA JÓZSEF

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BESZTERCZEBÁNYA, IV. BÉLA KIRÁLY TER. Telefon 108.
Hirdetések díjszabás szerint.

Mezőgazdaságunk kérdései.

A Magyar Gazdaszövetség június 19-én tartja országos gyűlését Siófokon. Az országos gyűlés — mint mindenkor — úgy most is a magyar gazdaság legaktuálisabb kérdéseivel fog foglalkozni.

Nem valami rózsás körülmények között hangzik el a gazdaszövetségnek Siófokra hívó szózata. Az immár állandosult politikai zavarok miatt nem jut idő semmiféle jelentős társadalmi és gazdasági kérdés megoldására, szerencse, hogy a nemzetét előtűntető anyyira — amennyire le tudja nyugozni az immár állandosult zavarok folyton előidézett zsidbadságot s a dolgok azért látszólag menve a régi kerékvágásban. Új ösvényeket azonban a nemzet haladásának nem tudunk nyitni, nem tudunk különösen a nemzetfentartó elemnek, a földmivelő népnek jogos és méltányos kívánságait kielégíteni,

régi sérelmeit orvosolni, csak különös véletlennek köszönhető, hogy a mostoha helyzete dacára amikor a kívándorlás a destruktív törekvések romboló munkája állandóan tizedeli, állandóan gyöngíti a földmivelő osztályt, ez az osztály mégis annyira — amennyire meg tudta őrizni erős, egységes voltának a látszatát.

Sokáig azonban nem tarthat ez a dolog így. A földmivelő nép teherbíró képessége kimerülőben van s ennek ellenére folyton újabb terheket raknak rá. Éppen azért, hogy a nagyobb katasztrófát kikerülhessük, sürgősen szükséges alkalmazásba vétele mindazoknak az eszközöknek, amelyek segítségével talpra lehet állítani, meg lehet erősíteni a magyar gazdáköniséget. Hogy mik legyenek ezek az eszközök, azt már évekkal azelőtt megállapították. Elsősorban is nemzeti jellegűvé kell tenni a magyar birtokpolitikát. Ehhez természetesen törvény-

hozási intézkedések szükségesek, a törvényhozásnak messzemenő anyagi áldozatkészsége. Ha ezt az első lépést megtettük, akkor meg kell állapítani mindazokat a célszerű módokat, amelyekkel a földbirtok jövedelmezőségét gyarapíthatjuk, a földmivelő nép megélhetését könnyebbé tehetjük.

A birtokpolitikát nemzetivé tenni se volna tulságosan nehéz. Vegyünk példát a nemzetiségektől, amelyek mai hatalmas pénzügyeik révén sorba vásárolják össze a magyar földbirtokot, de csak azért, hogy azokba a nemzetiségi eszmék híveit ültessék. Itt tehát az a teendő, hogy a telepítési és parcellázási üzletet vegye kezébe, vagy legalább is helyezze teljes mértékben felügyelete alá a magyar állam-eszme legfőbb öre: a kormány. Meg kell alkotni mielőbb a telepítési és parcellázási törvényt, még pedig oly irányelvek szerint, amilyenek a Darányi-féle törvényjavaslatban vannak

T Á R C A.

A munka.

Irta: Charles-Louis Philippe.

Amikor Bonnet apó negyvenéves lett, mindenki azt kérdezte tőle:

— Mondja csak, Bonnet apó, mért nem nősült meg eddig?

— Mert mindig azt hallottam, hogy ha az embernek jó dolga van, kár rajta változtatni, — válaszolta egykedvűen az öreg. — Azután nekem nincs is időm a szerelemre, mert mindig dolgoznom kell a kenyérért.

Ez okból megfosztotta magát az örömtől hogy saját tűzhelyet és valódi fészket alapítson magának.

A gyermekkérdésről is megvolt a saját különvéleménye, amely nem éppen kedvesen hangzott. Ismerte Lomet, a faczipőkészítőt, aki keservesen nevelte fel és adta férjhez leányát. Mikor Lomet már elöregedett és a köszvény is annyira gyötörte, hogy már dolgozni nem tudott, nem bírta túlélni a gondolatot, hogy neje támogatására szoruljon és inkább a vízbe ölte magát.

Mathiandnak, a kőművesnek a fia, könnyelműsége miatt felakasztotta magát.

A gyermekek sok pénzbe kerülnek, mert nevelni kell őket. Aztán ha már felnőttek, összeházasodnak idegenekkel, gyermekeik lesznek és ezért nem fizethetik vissza saját szüleinek a rájuk költött tömérdek pénzt.

Bonnet apó tehát csak a munkában keresett és talált kárpótlást mindenért. Aki dolgozik, annak nincs mit veszíteni, sőt a munka mellett megtalálhatja életszükségletének fedezetét! És van még egy másik előnye is. A munkás aki — takarékosan élve — keresménye egy részét félreteszi, nem félhet az öregségtől és betegségtől és bátran szemébe nézhet a jövőnek.

És Bonnet apó ilyen életet folytatott. Akkor még a cséplőgépek nem voltak annyira elterjedve, mint manapság, Bonnet tehát a majorságokban s segített cséplésnél a napszámosokkal, cserepezőkkel, asztalosokkal és favágókkal egy sorban dolgozott, sőt ha kavicsot kellett volna a folyóból kiválogatni azt is megtette volna nagy munkakedvében. Mikor hajnalban fűge léptekkel haladt az uton bizonyosan már munka után járt. Az emberek alig ismerték és egymástól kérdezték:

— Ki az az ember?

— Nem tudom, valami munkás lehet, aki dolga után jár.

Igy élt a névtelenségben, senkivel sem törődve, senki iránt sem érdeklődve. Csak a földet szerette, amelyet művelt, amelylyel úgy egybeolvadt, mint a fa gyökere.

És munkáját nélkülözések közben is vigan folytatta. Életében sok sajtott fogyasztott. A héjában sült burgonyát azért szerette olyan nagyon, mert gyorsan megtöltötte gyomrát és lecsillapította éhségét, azután pedig azért, mert a burgonya a legolcsóbb táplálószer a világon. A kenyérről is megvolt Bonnet apónak a saját külön véleménye; a kenyér annál jobb, minél szárazabb. A frissen sült kenyerből az ember tulsokat fogyaszt és ebéd után meglepetten tapasztalja, hogy a gyomra felfúvódott.

A bor sem megvetendő, ámbár a víz jobban csillapítja a szomjúságot.

A bor nem a munkásoknak, hanem azoknak való, akik a munkást foglalkoztatják.

A tartózkodó életmód következményei végre mutatkoztak. Mikor Bonnet huszonöt éves lett, már nem állott olyan szegényen a világban, mint azok, akik minden

lefektetve. Ennek a segítségével valóságos szigeteket ékelhetünk a nemzeti tengeráradat közepébe. Nagyon természetes azonban, hogy földbirtokpolitikának demokratikusnak is kell lennie, a mindinkább erősödő földéhséget le kell csillapítania, ugy azonban, hogy ebből ne származzék egészségtelen birtokmegosztás. Elő kell tehát az eddiginél is nagyobb mértékben segíteni a bérlőszöve kezetek kialakulását. Erről mindről gondoskodhatik az új telepítési és parcellázási törvény, amelyet a gazdaközvélemény oly hosszú idő óta sürget.

De nem csak földhöz kell juttatni a népet, hanem gondoskodni kell arról is, hogy a föld biztos megélhetést nyújtson művelőinek. A magyar gazda jövedelmének tulnyomó részét közvetítők harácsolják el. Ezen kell végre valahára segíteni. Meg kell teremtenünk mielőbb a falusi termelők és a városi fogyasztók között nélkülözhetetlen közvetlen összeköttetést. Nem szabad engedni, hogy a mezőgazdaság által termelt élelmiszerek s minden egyéb termék olyan cikornyás, tüskékkel borított uton jusson el a fogyasztóhoz, hogy mire az ut végére ér, akkorára éppen a legilletékesebbek látják az illető termékeknek legkevesebb hasznát. Ennek a kivívása, tudjuk jól, társadalmi feladat lesz inkább, de vajjon a magyar társadalom miért ne számíthatna itt is az állam segítségére, hiszen az állam is minden erejét a társadalomnak köszönheti, valami kis

dolgot tehát elvárhat tőle. Ha e kérdést szerencsésen sikerül megoldani, félig-meddig megoldottuk a földbirtok jövedelme fokozásának a kérdését is. Itt azonban természetesen lesz még teendő is és a síófoki országos gazdagülésnek éppen az lesz a legfőbb feladata, hogy összegezze a magyar gazdaközönség, elsősorban is a magyar kisgazdáknak erre vonatkozó minden kívánságát s azt kellő nyomatékkal tudomására hozza az érdekelteknek.

HIREK.

Közgyűlés. Besztercebánya sz. kir. város képviselőtestülete 1912. évi június hó 21-én délután 3 órakor tartja rendes tavaszi közgyűlését, melynek nevezetesebb pontjai a következők: A városi háztartás 1911. évi zárószámadata. A városi gyámpénztár 1911. évi zárószámadata. A városi pénztárban kezelt összes alapok 1911. évi zárószámadata. A fogyasztási adók kezelésére kirendelt bizottságnak üzleti jelentése az 1911. évről. A földművelésügyi m. kir. miniszter rendelete a városi állatorvosi állás ügyében. Holesch Hugóval kötendő cseréüylet. A posztógyár melletti közterület egy részének elidegenítése.

Hivatalvizsgálat. Dr. Átányi József budapesti kir. főügyész helyettes a múlt héten tartotta meg a szokásos hivatalvizsgálatot a besztercebányai kir. ügyészségnél.

Esperességi közgyűlés. A zólyoni ág. evang. esperesség folyó évi rendes közgyűlését Csipkay Károly közig. bíró, felügyelő és Bakay Péter főesperes elnöklésével július 19-én fogja tartani Besztercebányán.

Jótekonycélú hangverseny. Heller Ármán besztercebányai zenetanító zeneiskolája június hó 23-án délután 1/2 5 órakor

az „Evang. Egyesület“ nagytermében Pikler Irma és Szeidner Irén úrhölgyek közreműködésével jótekonycélú hangversenyt rendez, melyre a szülők és az érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Belépődíj: az első sorokban 1 50 K, a többi sor 1 K. Diákjegy 50 fill. Részletes műsor a hangversenyen díjtalanul kiszolgálva. A hangversenyre, amely iránt máris nagy az érdeklődés, — belépő jegyek Havelka József könyv- és papír kereskedésében kaphatók.

Halálozások. Droba Sámuelné szül. Koncsek Johanna folyó hó 12-én 71 éves korában Zólyomradványban elhunyt. Az agy matrónát f. hó 14-én helyezték örök nyugalomra és másnap már követte őt a férje, Droba Sámuel is. A 80. éves aggastyán nem bírta tul élni hitvesének halálesetét és három nap mulva rövid rosszullet után elhunyt. A magas kort ért házaspár elhunytá fölött egész Zólyomradványban általános a részvét.

Évzáró a felsőbb leányiskolában. A besztercebányai m. kir. áll. felsőbb leányiskolában szombaton, jun. 15-én zárták be a tanévet. Az évzáró vizsgák jun. 18-án veszik kezdetüket és pedig két napon át tartják a különböző felekezetű növendékek hittan vizsgáit; június 20-án d. e. az I. osztály d. u. a. II. 21-én d. e. a. III., d. u. a. IV., 22-én d. e. az V., d. u. a VI. osztály vizsgája lesz. Jun. 23-án reggel 8 órakor háláadó Istentisztelet; azután d. e. 10 órakor az intézet tornatermében záróünnepély a következő műsorral: 1. Sztójánovits J. Tündérek kara részlet „A Szent Anna tó regéje“ című daljátékából. Éneklés az intézeti kar. 2. Az együgyű paraszt. Költemény Szentjóni Szabó Lászlótól. Szavalja Medveczky Judit l. o. t. 3. Chopin: Valse As-dur Zongorán előadja Gleiman Vanda V. ot t. 4. Das Schloss Boncourt Költemény Chamissótól. Szavalja Drechsler IV. o. t. 5. Siklós. A., op. 45 Mese (Györi

keresetüket elpazarolják és késő vénységükben koldusbotra jutnak.

Nem lehetne mondani, hogy Bonnet vagyonos volt, de megengedhette volna magának azt a fényűzést, hogy télen át sutba dobja szerszámjait és kényelmesen élhessen a a tüzhelye melegénél. Sőt már nyáron sem volt a munkára utalva. Elnyújtózkodhatott volna a gyepen és valamelyik fa hűvös árnyékában gondtalanul kísérhette volna a verítékekkel dolgozó napszamosok nehéz munkáját.

De Bonnet mindezt nem tette, hanem dolgozott türelemmel, jókedvvel tovább.

Akkoriban Saint-Gervaisban lecsapolták a tó vizét, kitisztították az ágyát és ujra megtöltötték vízzel. A nehéz munkálatok hat hónapig tartottak. És Bonnet — amint mondta — csupa időtöltésből szórakozásból, többi társaihoz szegődve, résztvett a dologban.

Igy jutott el életének hatvanadik évéhez. Szép kor. Megvalósíthatta legszebb álmait. Volt annyi pénze, hogy száz esztendeig nyugodtan élhetett volna belőle. Milyen jó most, hogy sohase nősült meg. Nincs felesége, nincsenek gyermekei, berendezkedhetik tehát a boldogságra.

Ekkor váratlan csapás érte. Fájdalmat érzett a derekában, lábaiban és egy kicsit a

vállaiban is. Nem szenvedett éppen tulságosan, de, mert módja volt hozzá, sietett tanácsért az orvoshoz.

Leb is orvos nem volt olyan, mint a mai orvosok legtöbbje, akik betegeiket ha már bezsebelték tőlük a szabályszerű három frankot, cserbenhagyják, hanem ellátta Bonnet-t a legjobb tanácsaival:

— Magát az öregség bántja a legjobban. Bonnet apó! Sokat dolgozott életében ugye? Most tehát tudja, hogy mit kell tennie? Pihennie kell . . . jól élni! Elég burgonyát és száraz kenyéret evett már eddig! Most egyen tojást, és hust és igyon rá egy kis jó bort! és minden reggel főzzön magának izletes csokoládét!

— Ha csak ennyiből áll az egész, — válaszolta kedélyesen Bonnet apó!

A következő két héten meg is kísérelte az új életmódot.

— Igaza van a doktor urnak! Pihenni és ápolni kell magamat . . . inkább előbb, mint később.

De mikor három hét multán az orvossal a mezőn találkozott, keservesen elpanaszolta neki, hogy a tojás félfogára is kevés és nagyon sok kell belőle. A hus elkészítése sok fáradsággal jár. Különben a hus nem is munkásnak való eledel, a bor pedig egészen

felesleges, amíg az ember kristálytisza vizet ihatik.

A csokoládét nem tudom lenyelni: már megpróbáltam sóval, borssal, hagymával elkészíteni, de sehogy sem izlik. Lássa kedves jó doktor ur, nem volt igaza, mikor a pihenést és nyugalmat tanácsolta. Aki az egész életén át dolgozott, az nem tudja henylést megszokni . . . Már tulságosan megöregedtem doktor ur és az ilyen embernek nehéz késő vénységében a dologtalanságot megtanulni.

Akkor azt az országutat építették, amelyik Saint-Gervais-tól Quare Moulinig vezet. Bonnet — megtakarított pénze ellenére — elhatározta, hogy beáll a munkások közé. Mert hát mit csinálnak azok az emberek, akiknek nincs pénzük? Dolgoznak a kenyérért!

És Bonnet dolgozott, mert munka nélkül élni nem tudott. Végre meghalt, még mielőtt az új utvonal építése befejeztetett volna . . . És boldogan halt meg abban a tudatban, hogy életében sohasem volt munkaképtelen . . .

Tanonczul
 felvétetik 1—2 középiskolát
 ∴ végzett fiu fizetéssel. ∴
 Czím a kiadóhivatalban!

Eladó

Beszterczebányán, a Kalvária
 alatt egy gyümölcsös kert,
 amely alkalmas építkezésre is.
 Tőszomszédságában
 már lakóház is épült.

Bővebb felvilágosítás kapható
 a lap kiadóhivatalánál.

jutányos áron felvétetnek
 lapunk kiadóhivatalában.

Hirdetések

Alapított 1796.

HORN LAJOS UTÓDA

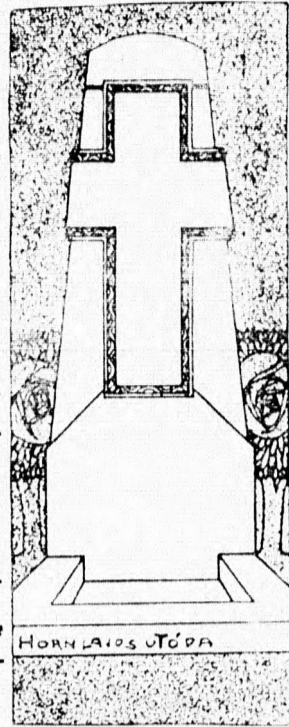
cégtulajdonos: HORN FRIGYES KÁROLY
 Beszterczebánya (A nagyállomással szemben).

Allandó nagy raktár:

Egyszerű, díszes
 modern síremlé-
 kekben minden
 köneben.

Szobrok fehér
 carrarai márvány-
 ból, kemény
 királykai homok-
 kőből és bronz-
 ból.

Modern sirlám-
 pák, virágtartók,
 kovácsolt sirr-
 csok stb.

Alapított 1796.

Útszéli kereszték,

keresztelő me-
 dendék, szentelt
 víztartók, kerti
 ködizsek stb.

Szükséges
 rajzokkal, tervek-
 kel és költség-
 vetéssel kívánat-
 ra szívesen szol-
 gálok.

Pontos kiszolgálás.

Jutányos árak!

Kérem cégemet hasonló üzlettel össze nem
 téveszteni. Utazókat nem tartok, miért is kérem
 szükség esetén egyenesen hozzám fordulni.

HAVELKA JÓZSEF BESZTERCZEBÁNYA

villanyerőre berendezett könyvnyomda, könyv- és hirlapkiadóvállalat, könyv-, papír-, zenemű- és írószerkereskedés.

Telefon 108. ☒ A „Beszterczebányai Hétfői Ujság” szerkesztő kiadótulajdonosa. ☒ Telefon 108.

Zólyomvármegye Hivatalos Lapja

a „KRAJAN”

POLITIKAI HETILAP,

„AZ ERDÉSZET”

ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI SZAKLAP,

a „TANÜGYI ÉRTESÍTŐ”

a zólyomvármegyei kir. tanfelügyelőség
 és a Zólyomvármegyei Általános Tan-
 ítóegyesület hivatalos közlönye,

és a beszterczebányai magyar kir. pénzügy-
 igazgatóság nyomtatvány szükségletének
 szerződéses szállítója.

HIRDETÉSEK

a „Krajan”, „Az Erdészet”, a
 „Tanügyi Értesítő” és a „Besz-
 terczebányai Hétfői Ujság”-ba,
 valamint a helyben megjelenő
 összes lapokba, jutányos áron
 felvétetnek!

Jutányos árak!

Dúsan felszerelt könyv-, papír-, zenemű
 és rajzszerkereskedés.

Allandóan nagy választék imakönyvek,
 díszművek, emlékkönyvek és képeslap
 albumokban!

Irodai és iskolai cikkekben mindig
 dús raktárt tartok!

Dísz és egyszerű levélpapírok, vala-
 mint képeslevelezőlapokban állandóan
 újdonságok!

Figyelmes kiszolgálás!

Ajánlja a mai kor igényeinek
 megfelelően, teljesen új betű-
 anyaggal és gépekkel villany-
 erőre berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomtatványok,
 u. m.: névjegyek, eljegyzési-,
 esküvői- és bálimeghívók, tánc-
 rendek, egyházi, ügyvédi, orvosi,
 hivatalos és kereskedelmi nyom-
 tatványok, hirlapok, heti és havi
 folyóiratok, könyvek, művek stb.
 izlésesen kiállítva, gyorsan és
 jutányos árak mellett készülnek.
 Egyházi és ügyvédi nyomtat-
 ványok állandóan készen raktáron
 vannak, s azok jutányos áron
 lesznek kiszolgálva!

Gyors és pontos szállítás!